

Dotazníkové šetření mezi zástupci ZŠ a SŠ se zaměřením na organizaci školních lyžařských výcvikových kurzů

Základní informace o on-line výzkumné anketě

Za účelem sběru informací o současném stavu a názorech na organizaci **školních výcvikových lyžařských kurzů** bylo realizováno on-line dotazníkové šetření mezi zástupci ZŠ a SŠ v ČR. Dotazník byl distribuován pomocí platformy Click4Survey a byl rozeslán na všechny dostupné adresy uvedené v adresáři MŠMT. Sběr dat probíhal v termínu od 10. února do 10. března. **Celkem se zúčastnilo 936 škol, z toho 693 základních škol a 229 středních škol** (14 škol svůj typ neuvedlo). Dotazník obsahoval 35 otázek.

Dotazníkové šetření: Analýza trendů a podmínek pro lyžování/jízdu na snowboardu dětí v Česku

• Cíl dotazníkového šetření:

- Shromáždit informace o zajišťování lyžařských výcvikových kurzů na ZŠ a SŠ.
- Porovnat současnou praxi s minulostí.
- Získat podklady pro zlepšení podmínek pro jejich organizaci.

• Organizace a průběh šetření:

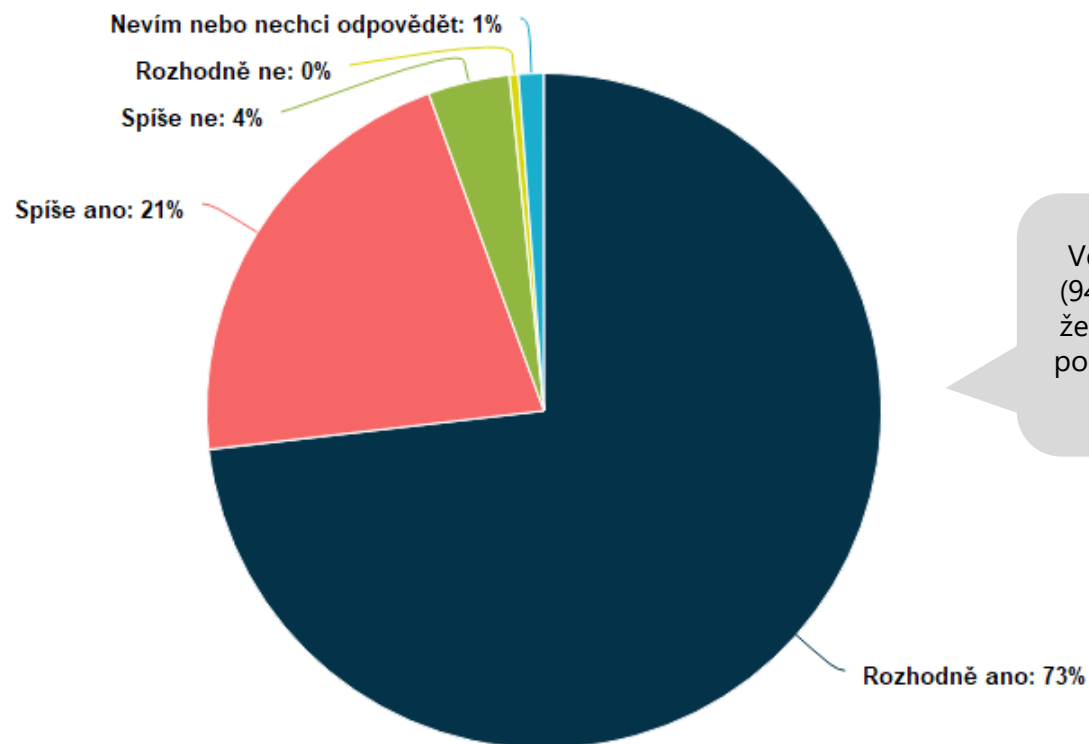
- Dotazník vytvořen společností KROKEM ve spolupráci s Asociací horských středisek ČR a Svazem lyžařů ČR.
- Distribuce proběhla přes platformu Click4Survey na kontakty z adresáře MŠMT.
- Sběr dat: 10. února – 10. března 2025.
- Dotazník obsahoval 35 uzavřených a polouzavřených otázek.

• Statistiky dotazníkového šetření:

- Počet respondentů: 936
- Základní školy: 693
- Střední školy: 229
- Návratnost: 66 %
- Incidence: 100 %
- Průměrná doba vyplnění: 6 minut a 46 sekund

Přehled odpovědí na vybrané otázky

4) Měly by se podle Vašeho názoru i nadále pořádat školní výcvikové kurzy s cílem, aby se děti/mladí lidé naučili lyžovat/jezdit na snowboardu?

Většina respondentů (94 %) je toho názoru, že by se i nadále měly pořádat školní lyžařské výcvikové kurzy.

Přehled odpovědí na vybrané otázky

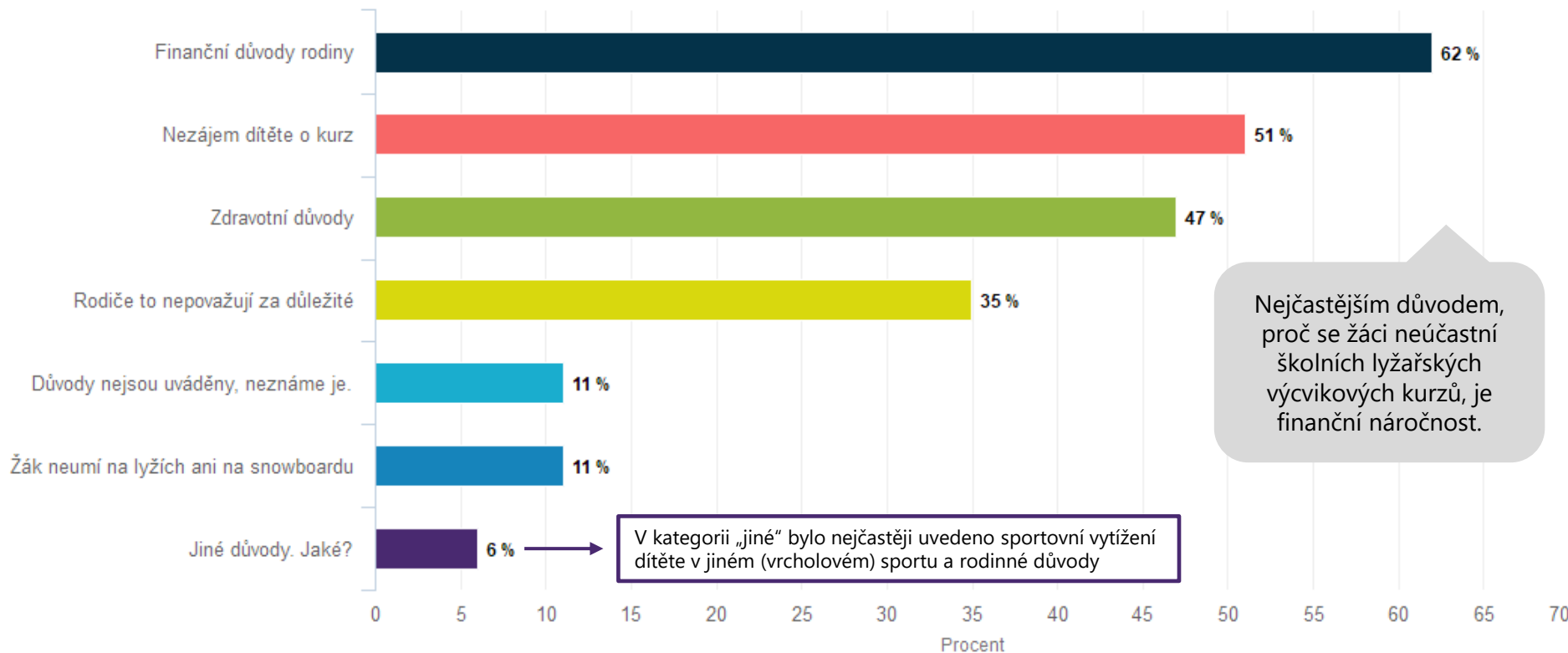
5) Do jaké míry souhlasíte s následujícími výroky o školních lyžařských výcvikových kurzech?

	Rozhodně souhlasím	Spíše souhlasím	Spíše nesouhlasím	Rozhodně nesouhlasím	Nevím	Počet odpovědí
Lyžování je krásný sport a patří k české tradici.	73 % 673	25 % 231	1 % 9	0 % 2	1 % 5	920
Někteří rodiče nemají čas nebo vztah k lyžování / snowboardingu, takže je dobře, že děti mají příležitost se s lyžováním / snowboardem seznámit i mimo rodinu.	73 % 615	24 % 203	2 % 20	1 % 5	0 % 3	846
Děti mají obecně málo pohybu, nejsou k němu vedeny, takže je dobrá každá příležitost.	74 % 619	24 % 199	2 % 15	0 % 4	0 % 4	841
Podobné školní pobyty zlepšují socializaci dětí v kolektivu a mají výchovný přínos.	83 % 693	15 % 128	1 % 7	0 % 4	0 % 3	835
Lyžování není nezbytná dovednost a školy by se proto neměly starat o jeho výcviky.	4 % 33	10 % 83	39 % 326	45 % 374	3 % 23	839
Některé děti se (z různých důvodů) kurzů nemohou zúčastnit a svou neúčastí jsou pak v kolektivu třídy znevýhodněny.	14 % 119	34 % 282	37 % 310	12 % 100	3 % 29	840
Dnes už nemá cenu se učit lyžovat, protože v budoucnu se budou podmínky pro lyžování stále zhoršovat.	2 % 19	6 % 47	29 % 242	55 % 465	8 % 65	838

Většina respondentů považuje školní lyžařské kurzy za přínosné pro děti z hlediska pohybu, socializace i tradice, a nesouhlasí s názorem, že školy by se o ně neměly starat. Naopak, část respondentů vnímá jako problém, že některé děti se kurzů nemohou zúčastnit, což může vést k jejich znevýhodnění v kolektivu.

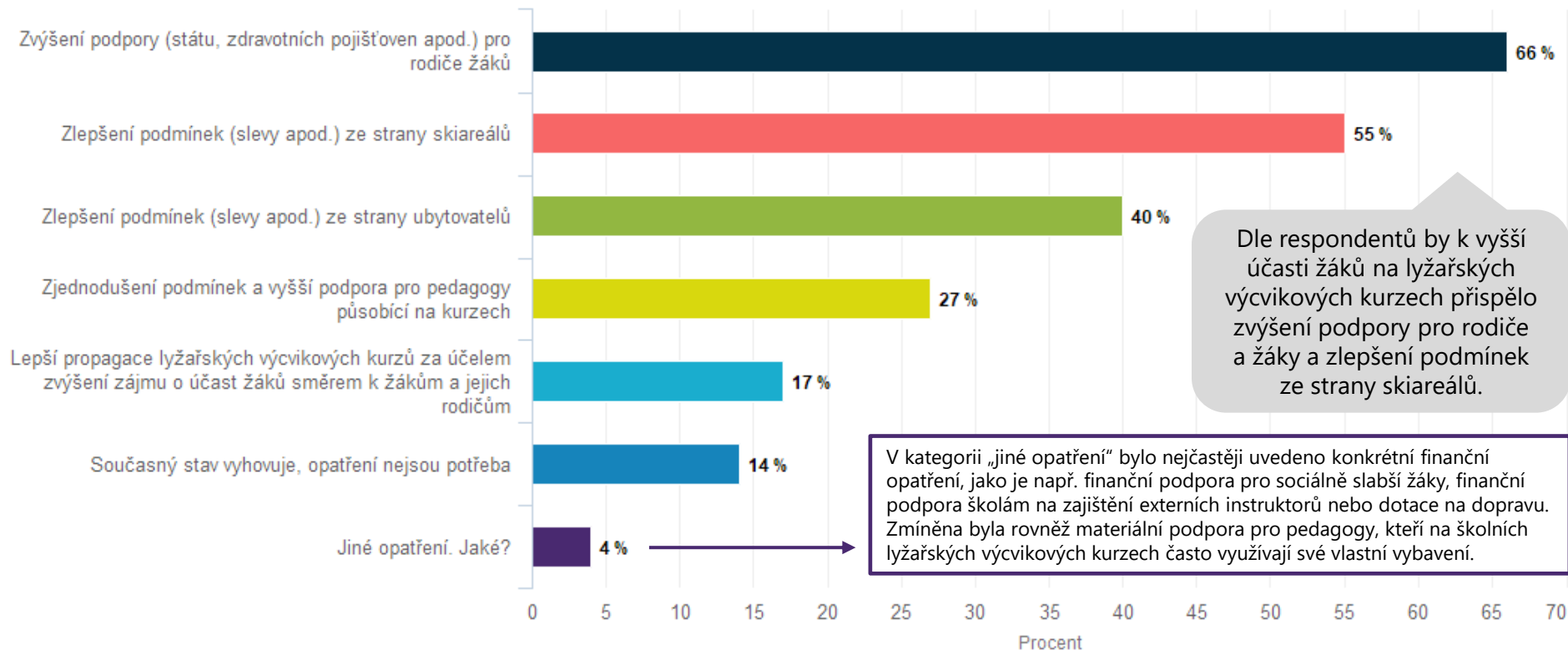
Přehled odpovědí na vybrané otázky

9) Pokud se někteří žáci neúčastní těchto "základních" lyžařských výcvikových kurzů, jaké jsou hlavní uváděné důvody ze strany rodičů/žáků? (můžete vybrat více možností)

Přehled odpovědí na vybrané otázky

11) Jaká opatření by podle Vašeho názoru mohla přispět k vyšší účasti žáků na těchto "základních" lyžařských výcvikových kurzech Vaší školy? (můžete vybrat více možností)

Přehled odpovědí na vybrané otázky

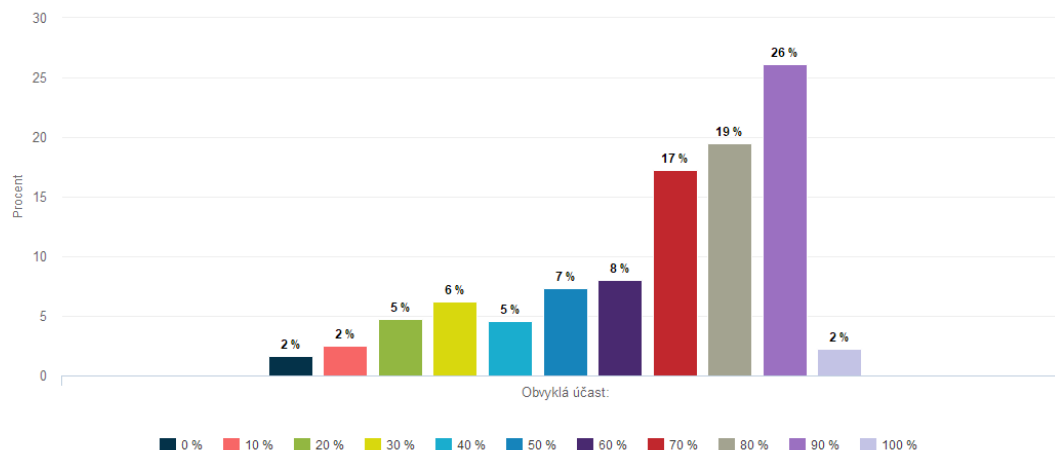
Současnost (např. 2023/2024)

67 %

Průměrně se lyžařského
výcvikového kurzu
účastní 67 % žáků
z jednoho ročníku.

Nejčastěji 70 - 90 %.

8) Jaký podíl žáků z jednoho ročníku se v současné době (např. 2023/2024) obvykle účastní těchto "základních" lyžařských výcvikových kurzů Vaší školy? (0 % – nikdo, 100 % – všichni)

V současné době se
výcvikových lyžařských
kurzů účastní v průměru
méně dětí z jednoho
ročníku, než tomu bylo
v minulosti, a to o 5
procentních bodů.

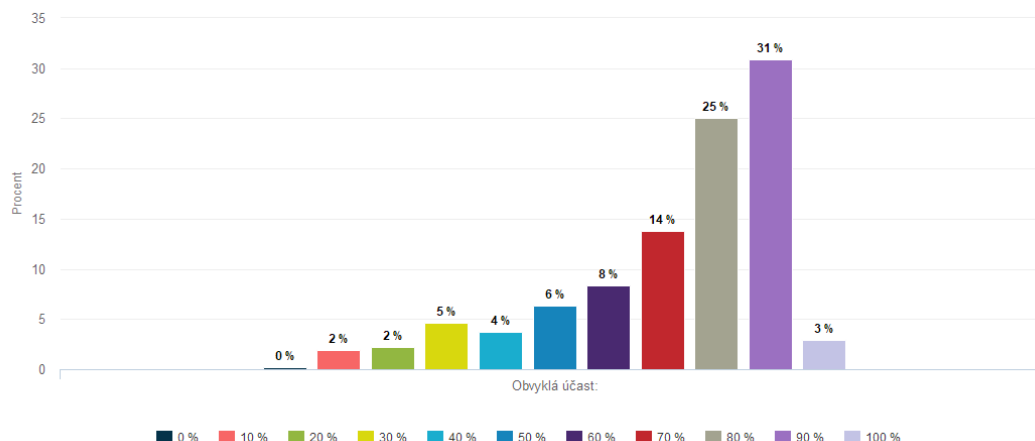
Minulé sezóny (2000–2015)

72 %

Průměrně se lyžařského
výcvikového kurzu v letech
2000 až 2015 účastnilo 72 %
žáků z jednoho ročníku.

Nejčastěji 80 - 90 %.

18) Jaký podíl žáků z jednoho ročníku se dříve (v sezonách spadajících do období mezi lety 2000 až 2015) obvykle účastnil těchto "základních" lyžařských výcvikových kurzů Vaší školy? (0 % – nikdo, 100 % – všichni)

Přehled odpovědí na vybrané otázky

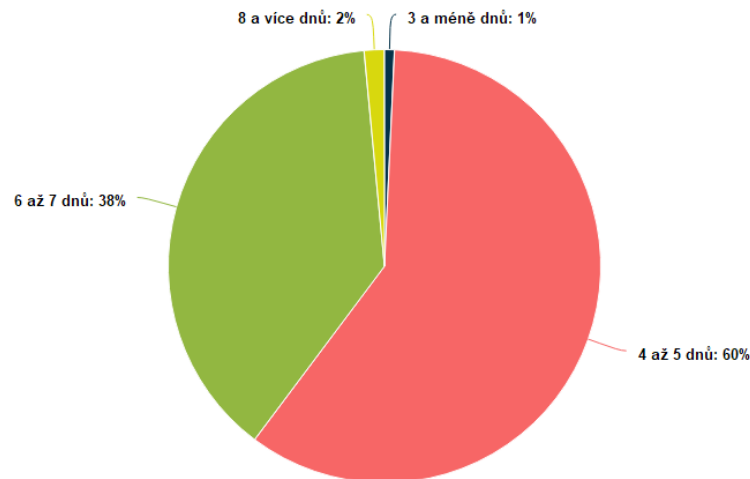
12) Jaká je v současné době (např. 2023/2024) obvyklá délka pobytu na těchto "základních" lyžařských výcvikových kurzech Vaší školy?

Současnost (např. 2023/2024)

5,3 dnů

Průměrná délka lyžařského výcvikového kurzu je 5,3 dnů.

Nejčastěji 4 až 5 dnů.

V současné době je délka pobytu průměrně o 0,5 dne kratší, než tomu bylo v letech 2000 až 2015.

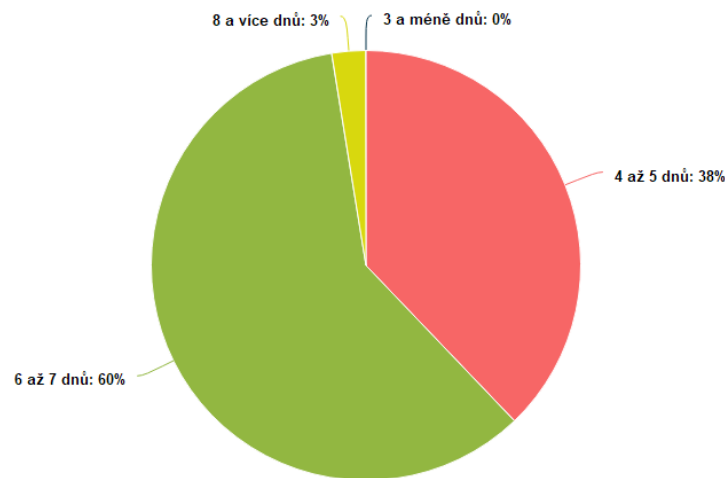
19) Jaká byla dříve (v sezonách spadajících do období mezi lety 2000 až 2015) obvyklá délka pobytu na těchto "základních" lyžařských výcvikových kurzech Vaší školy?

Minulé sezóny (2000–2015)

5,8 dnů

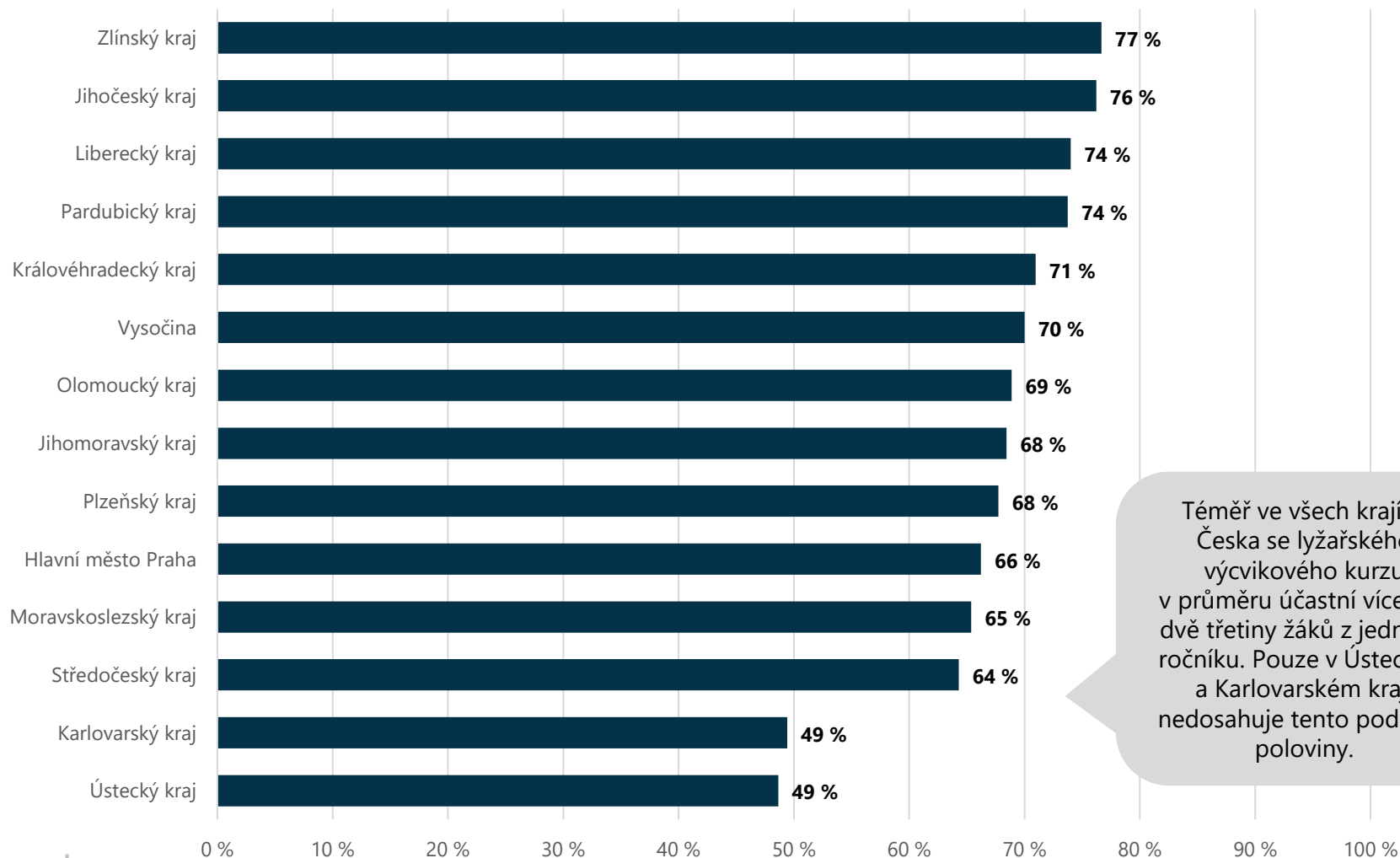
Průměrná délka lyžařského výcvikového kurzu v letech 2000 až 2015 byla 5,8 dnů.

Nejčastěji 6 až 7 dnů.

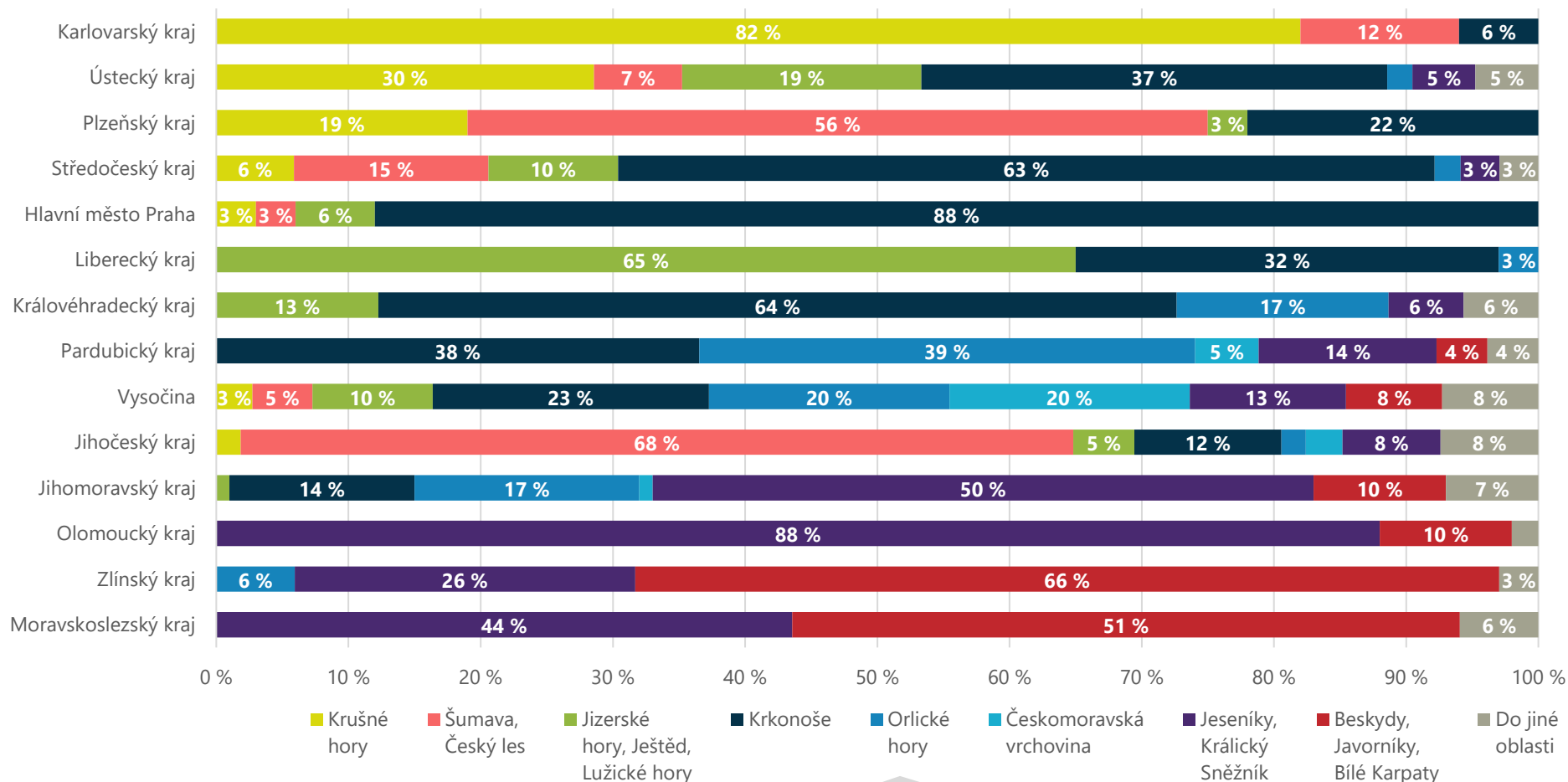
Přehled odpovědí na vybrané otázky

8) Jaký podíl žáků z jednoho ročníku se v současné době (např. 2023/2024) obvykle účastní těchto "základních" lyžařských výcvikových kurzů Vaší školy? (0 % – nikdo, 100 % – všichni)

Přehled odpovědí na vybrané otázky

15) Do jaké oblasti jsou v současné době (např. 2023/2024) nejčastěji vypravovány tyto "základní" lyžařské výcvikové kurzy Vaší školy?

Rozložení školních lyžařských kurzů odpovídá geografické poloze krajů – školy obvykle vybírají nejbližší horské oblasti.

Shrnutí hlavních zjištění dle tématu

„Základní“ lyžařské výcvikové kurzy:

- **94 % respondentů považuje školní lyžařské výcviky za důležité.** Většina z nich zdůrazňuje jejich přínos pro děti z hlediska pohybu, socializace a tradice, což potvrzuje jejich význam v rozvoji dětí nejen fyzicky, ale i sociálně. Tato zjištění podporují názor, že **lyžařské kurzy jsou nezbytnou součástí školních aktivit.**
- **90 % škol pravidelně pořádá lyžařské výcvikové kurzy,** kterých se obvykle účastní **70 - 90 % žáků z jednoho ročníku.** Hlavním důvodem neúčasti je **finanční náročnost,** což naznačuje, že náklady mohou být pro některé rodiny překážkou, a to může vést k sociálnímu znevýhodnění některých žáků v kolektivu. To by mohlo být předmětem pro zlepšení, např. formou podpory pro rodiny.
- 96 % škol dokáže zajišťovat výuku lyžování prostřednictvím vlastních pedagogů nebo externích instruktorů. To naznačuje, že školy mají dostatečnou kapacitu na zajištění kvalitního výcviku. Respondenti zároveň uvádějí, že **pro vyšší účast žáků by pomohla zvýšená podpora pro rodiče a žáky a lepší podmínky ze strany skiareálů.**
- Nejčastější délka výcviku je 4-5 dní (60 %) nebo 6-7 dní (38 %) – v průměru je to 5,3 dnů. Co se týče lokalit, **92 % škol pořádá základní lyžařské výcvikové kurzy v Česku,** přičemž nejčastější destinace jsou Krkonoše (32 %), Jeseníky a Králický Sněžník (19 %) a Šumava a Český les (11 %). Pokud jde o **zahraniční základní lyžařské výcvikové kurzy,** nejčastěji **se pořádají v Rakousku** (72 %), což ukazuje na trend výběru dostupných a kvalitních lokalit pro školní lyžování.

„Výběrové“ lyžařské výcvikové kurzy:

- Pouze **39 % základních a středních škol pořádá výběrové lyžařské kurzy.** Tento podíl je výrazně nižší než v případě základních lyžařských kurzů, které pořádá 90 % škol.
- Výběrové kurzy mají nejčastější délku 4–5 dnů (67 %) podobně jako v případě základních kurzů (60 %). **V případě výběrových kurzů se průměrná lyžařská úroveň pohybuje kolem 80 %,** zatímco u běžných kurzů je pouze na úrovni 50–60 %. Výběrové kurzy jsou tedy určeny pro **pokročilejší lyžaře.**
- Výběrové kurzy se v 71 % případů pořádají v českých skiareálech, což je nižší podíl než u základních kurzů (92 %). 34 % škol pořádá výběrové kurzy i v zahraničí. V Česku patří mezi nejčastější destinace Krkonoše (27 %), Jeseníky a Králický Sněžník (18 %) a Orlické hory (14 %). V zahraničí dominuje Rakousko (72 %) podobně jako u základních kurzů.
- Polovina škol má s organizací výběrových lyžařských kurzů zkušenosti i z let 2000–2015. V této době se také nejčastěji kurzy pořádaly na 4–5 dnů (49 %) ale více byly zastoupeny i delší kurzy o délce 6–7 dnů (42 %). V letech 2000–2015 byla lyžařská úroveň účastníků těchto kurzů mírně nižší (50–70 %) než v současnosti.

Shrnutí hlavních zjištění dle tématu

Srovnání současnosti a období mezi lety 2000 až 2015:

- **V období mezi lety 2000 a 2015** se základních lyžařských výcvikových kurzů účastnilo nejčastěji 80–90 % žáků z jednoho ročníku. Dle výsledků analýzy se v současnosti v průměru účastní školních výcvikových lyžařských kurzů **méně žáků z jednoho ročníku než v minulosti**. Jedná se o pokles o přibližně 5 procentních bodů, což může souviset s rostoucími náklady, změnami ve struktuře volnočasových aktivit dětí či jinými faktory ovlivňujícími ochotu rodin zapojit se do těchto aktivit. Současné jsou častěji pořádány výběrové kurzy nebo probíhá doplňování základních kurzů žáky z jiných ročníků.
- K mírnému zkrácení došlo v délce samotného pobytu – **současné kurzy jsou v průměru o půl dne kratší než v minulých sezónách** (5,3 dnů oproti 5,8 dnům). Zatímco nejčastější délka základních kurzů je v současnosti uváděna 4-5 dní (60 %), v minulém období převládaly kurzy o délce 6-7 dní (60 %).
- Zajímavý je také posun v lokalizaci kurzů – základní lyžařské výcvikové kurzy jsou v současnosti **stále častěji organizovány v zahraničních střediscích**. I nadále však **převažují kurzy konané v tuzemských areálech (92 %)**, které zůstávají klíčovým zázemím pro školní výcvik.

Srovnání ZŠ a SŠ:

- **Podíl škol, které pořádají LVK, je vyšší u SŠ (96 %)**. To může být způsobeno tím, že ZŠ je v Česku výrazně více a nacházejí se i v menších obcích. U škol s nižší kapacitou je vyšší pravděpodobnost, že neorganizují LVK.
- Rozdíly mezi ZŠ a SŠ jsou patrné v délce pobytů – zatímco na základních školách bývají kurzy spíše kratší, **střední školy upřednostňují delší výjezdy, často i do zahraničí**.
- Faktory ovlivňující účast se také liší – **u mladších žáků jsou hlavní překážkou finance, zatímco u starších převažují zdravotní důvody**. To může naznačovat, že **u základních škol by vyšší finanční podpora mohla mít dopad na zvýšení účasti**. V obou případech by školy uvítaly lepší podmínky od skiareálů a větší systémovou podporu.
- V geografickém rozmístění destinací nejsou mezi ZŠ a SŠ výrazné rozdíly – převládají české hory, zejména Krkonoše a Jeseníky včetně Králického Sněžníku. U zahraničních destinací střední školy jednoznačně preferují Rakousko a Itálii, zatímco základní školy v minulosti častěji volily i Slovensko.

Shrnutí hlavních zjištění dle tématu

Srovnání dle krajů:

- **Nejvyšší podíl škol, které pořádají lyžařské výcvikové kurzy, je v Praze a Středočeském kraji.** To může být dáno lepším finančním zázemím škol a vyšší koupěschopností rodičů. Naopak nejmenší podíl škol organizující lyžařské kurzy je ve Zlínském a Královéhradeckém kraji, což může být vyšším zastoupením kapacitně menších škol z těchto krajů.
- Ve většině krajů se lyžařských kurzů průměrně účastní více než dvě třetiny žáků z jedné třídy (kteří jsou obvykle následně doplňováni žáky z jiných tříd nebo ročníků), ale v Ústeckém a Karlovarském kraji tento podíl nepřesahuje ani 50 %. Zároveň **školy v Karlovarském, Ústeckém a Zlínském kraji nejčastěji uvádí finanční důvody jako překážku pro účast žáků na lyžařských kurzech.**
- Většina škol pořádá lyžařské výcvikové kurzy v Česku, avšak **školy z Prahy (40 %) a Jihočeského kraje (29 %) volí oproti ostatním krajům častěji zahraniční destinace.** Praha má lepší finanční možnosti, a zároveň jsou zahraniční střediska snadno dostupná. U Jihočeského kraje může hrát roli blízkost rakouských lyžařských oblastí, které nabízí lepší podmínky.
- Rozložení školních lyžařských kurzů odpovídá geografické poloze krajů – **školy obvykle vybírají nejbližší horské oblasti.** Například školy z Moravskoslezského a Zlínského kraje preferují Beskydy, Javorníky a Bílé Karpaty, zatímco školy z Prahy a Středočeského kraje jezdí nejčastěji do Krkonoš. Karlovarský kraj se téměř výhradně orientuje na Krušné hory a Jihočeský kraj na Šumavu a Český les.

Srovnání dle velikosti obce:

- Výsledky ukazují, že **podpora školních lyžařských kurzů je obecně vysoká bez ohledu na velikost obce, ve které se škola nachází.** Nejvyšší míra souhlasu je ve městech s 20–50 tisíci obyvateli, kde je tradice těchto kurzů pravděpodobně pevně zakořeněná.
- **Počet pořádaných kurzů je však nejnižší v menších obcích do 5 000 obyvatel,** což může souviset s omezenými finančními a organizačními možnostmi menších škol. **Průměrná účast žáků na kurzech mezi různými typy sídel příliš neliší** a pohybuje se mezi 65 až 75 %, což naznačuje, že pokud školy kurzy pořádají, **zapojení studentů je napříč obcemi různých velikostí relativně stabilní.**
- Finanční náročnost jako hlavní důvod neúčasti žáků je nejčastěji uváděna ve městech s 10–20 tisíci obyvateli, kde může být dostupnost finanční podpory pro rodiny nižší než ve velkých městech. Naopak **zahraniční kurzy jsou doménou škol ve velkých městech nad 200 tisíc obyvatel,** což reflektuje lepší finanční možnosti těchto institucí a širší nabídku vzdělávacích programů.